

Journal of Education Studies

Volume 28
Issue 1 *July-October 1999*

Article 14

July 1999

เวทีวิชาการ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

เดชะคุปต์, พิมพันธ์ (1999) "เวทีวิชาการ," *Journal of Education Studies*: Vol. 28: Iss. 1, Article 14.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol28/iss1/14>

This Article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

แนวทางการจัดการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔) ได้กำหนดแผนงานหลักเพื่อการพัฒนาการศึกษาไว้ ๔ แผนงาน โดยกำหนดให้การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเป็นแผนงานหลักที่ ๒ แผนงานนี้จัดได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมุ่งสร้างกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ สังคมข่าวสารข้อมูลมีความรู้ใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาและความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องแสวงหาความรู้และเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รู้จักใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่างๆ ให้เป็นประโยชน์

คณะครุศาสตร์ ได้เห็นความจำเป็นต้องช่วยครูประจำการให้สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อเตรียมคนไทยให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน จึงได้จัดการประชุมปฏิบัติการเรื่อง “นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคใหม่ ครั้งที่ ๑” ขึ้น ซึ่งเป็นการประชุมที่จัดให้กับครูทุกวิชาและทุกระดับชั้นในทุกสังกัด การประชุมวิชาการข้างต้นนับเป็นก้าวรุกของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการช่วยเหลือครูประจำการอย่างเร่งด่วน ให้เปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาซึ่งประกาศใช้เมื่อ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๒ การประชุมดังกล่าวได้จัดขึ้นเมื่อวันเสาร์ ที่ ๑๔ - วันอาทิตย์ ที่ ๑๕ และวันเสาร์ ที่ ๒๑ - วันอาทิตย์ ที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นโครงการที่จัดโดยฝ่ายวิชาการและวิจัย ร่วมกับศูนย์วิจัยการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อให้ครูประจำการในวิชาต่างๆ ๑) รู้และเข้าใจนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่จะจัดให้กับผู้เรียนยุคใหม่ ๒) ฝึกปฏิบัตินวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ ๓) นำนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ไปใช้จัดการเรียนการสอน ในการประชุมดังกล่าวได้มีนักการศึกษา คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษาสนใจเข้าร่วมงาน จำนวน ๑,๒๔๖ คน หัวข้อเรื่องการประชุมปฏิบัติการทั้งหมด ๑๔ หัวข้อ มีแนวคิดเพื่อให้ครูยุคใหม่เกิดการเรียนรู้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ชื่อเรื่อง : การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)

วิทยากร ๑) รองศาสตราจารย์ ดร.ทีศนา แคมมณี

๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์

แนวคิด :

สาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งที่ครูยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนจากการยึดครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางก็คือ ครูยังขาดความเข้าใจและแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปาเป็นรูปแบบการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มีหลักการ

และกระบวนการที่ชัดเจน และสามารถสนองต่อความต้องการและช่วยแก้ปัญหาส่วนที่เป็นจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนของไทย

๒. ชื่อเรื่อง : แนวคิดและหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

- วิทยากร   ๑) รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช
                          ๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม

แนวคิด :

หลักสูตรในการประชุมปฏิบัติการครั้งนี้ เน้นการให้ความรู้ในเชิงแนวคิดและหลักการ และการพัฒนาทักษะการทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เนื้อหาสาระของหลักสูตรประกอบด้วยแนวคิด และหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน วิธีการดำเนินการวิจัยตามวงจร Plan, Act, Observe และ Reflect ตั้งแต่การกำหนดปัญหาการวิจัย การออกแบบการวิจัย การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดเครื่องมือวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิจัย การประเมินคุณภาพงานวิจัย และการใช้ผลการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน หลักสูตรนี้เน้นการพัฒนาโครงร่างการทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามความสนใจของผู้เข้าอบรม

๓. ชื่อเรื่อง : แนวทางการพัฒนาค่านิยมเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- วิทยากร   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อลิศรา ชูชาติ

แนวคิด :

หลักการและแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนเรื่องการพัฒนาค่านิยมเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องจัดในรูปลักษณะที่เน้นการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมและยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ซึ่งวิธีนี้นอกจากนักเรียนจะได้ความรู้ และมีความเข้าใจเนื้อหาแล้ว วิธีกรนี้มีเป้าหมายหลักสำคัญคือ การพัฒนาค่านิยม ทักษะการคิด ความรับผิดชอบต่อชุมชน และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ร่วมดูแลรักษา และทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อม และปัญหาอื่นๆ ด้วย

๔. ชื่อเรื่อง : AUTHENTIC LEARNING IN A THOUGHTFUL ENGLISH CLASSROOM

- วิทยากร   อาจารย์ พันตรี ราเชน มีศรี

แนวคิด :

การเรียนการสอนปัจจุบันเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและมีทักษะกระบวนการคิด โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่สองของเด็กไทยนั้น จะช่วยพัฒนาสติปัญญาได้เป็นอย่างดีด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนที่เรียนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การบูรณาการกับสภาพชีวิตจริง การคิดระดับสูง และการเรียนแบบมีส่วนร่วม ดังนั้นการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษด้วยการเรียนตามสภาพจริงจะสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีการคิดระดับสูงได้

๕. ชื่อเรื่อง : บทบาทของศิลปะศึกษาในแนวปฏิรูปหลักสูตร

- วิทยากร   ๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะลิฉัตร เอื้ออานันท์
                          ๒) อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร

แนวคิด :

ศิลปะเป็นสาขาวิชาที่สร้างคุณค่าและความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เรียนทางทัศนศิลป์ รวมทั้งยังสามารถเป็นสื่อกลางสู่ความเข้าใจมโนทัศน์ทางสาขาวิชาอื่นๆ ในลักษณะบูรณาการ

๖. ชื่อเรื่อง : การฝึกทักษะจิตวิทยาการกีฬา

- วิทยากร   ๑) รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ
                          ๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปชัย สุวรรณฮาดดา

แนวคิด :

จากแนวคิดของการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มุ่งการพัฒนาองค์รวมและการพัฒนาแบบยั่งยืน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสพัฒนาความเป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนที่มีความสุขกาย และจิตดี เพื่อให้รู้เท่าทันและปรับตัวอยู่ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้น การเรียนการสอนทางด้านพลศึกษาในยุคใหม่ จึงต้องนำกระบวนการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬามาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา จิตวิทยาการกีฬาเป็นองค์ความรู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในด้านการส่งเสริมการเป็นคนที่มีความสุขกายและสุขภาพจิตดี ตลอดจนการที่ครูหรือผู้ฝึกสอนจะได้นำเทคนิคจิตวิทยาการกีฬามาใช้กับการเรียนการสอน และการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศในเชิงกีฬาให้แก่นักกีฬา

๗. ชื่อเรื่อง : กิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน

- วิทยากร   ๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดา ภู่เกียรติ
                          ๒) อาจารย์เอมอร บูชาบุพผาจารย์

แนวคิด :

โครงงานเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เริ่มตั้งแต่การค้นหาปัญหาหรือหัวข้อที่สนใจแล้วลงมือศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล วางแผนในการศึกษา ลงมือปฏิบัติและทดลอง หรือพิสูจน์หาคำตอบตามขั้นตอนอย่างมีระบบด้วยตนเอง ซึ่งหากเด็กได้ทำงานที่ตนรักและชอบ เด็กจะมีความสุขกับการเรียน และเรียนอย่างสนุกสนานไม่น่าเบื่อ นอกจากนี้กิจกรรมโครงงานยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทุกเนื้อหาสาระ และทุกวิชา

๘. ชื่อเรื่อง : การสอนเพื่อพัฒนาการคิด

- วิทยากร**   ๑) รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แคมมณี
                              ๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์

แนวคิด :

เนื่องจากการคิดมีลักษณะเป็นนามธรรมอย่างชัดเจนจึงทำให้ยากแก่การสอน การประชุมปฏิบัติการเพื่อช่วยให้ครูได้ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดที่มีลักษณะเป็นนามธรรม เช่น การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การคิดกว้าง การคิดลึกซึ้ง การคิดไกล ฯลฯ ให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จะสามารถช่วยให้ครูมีแนวทางในการสอนและการพัฒนาการคิดของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

๙. ชื่อเรื่อง : องค์กรแห่งการเรียนรู้

- วิทยากร**   ๑) รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง
                              ๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนธิ

แนวคิด :

สังคมโลกปัจจุบันกำลังอยู่ในยุคสารสนเทศ เป็นโลกที่ไร้พรมแดนหรือโลกแห่งข้อมูล ข่าวสาร องค์กรรวมทั้งสมาชิกขององค์กรทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนต่างต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงนี้ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ องค์กรและคนในองค์กรจึงต้องปรับตัวเองเพื่อการอยู่รอด และเพื่อเอาชนะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้วยเหตุนี้องค์กรจึงต้องเปลี่ยนยุทธศาสตร์ของตนเอง จากการสะสมทุนหรือวัตถุดิบมา เป็นการสะสมบุคลากรที่มีความรู้และสะสมข้อมูลข่าวสารเพื่อให้องค์กรสามารถใช้ความรู้และข้อมูลนั้น จัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีคุณภาพ

การพัฒนาบุคลากรของสถาบันการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ด้วยการฝึกอบรมเป็นระยะๆ แต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอและไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอีกต่อไป จากแนวคิดแบบเดิมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของครู อาจารย์ และบุคลากรตามนโยบายของสถาบัน และเพื่อแก้ปัญหการสอนหรือการปฏิบัติงานด้วยการฝึกอบรมเป็นครั้งคราวกำลังถูกแนวคิดใหม่ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) โดยการพัฒนาองค์กรให้เป็น องค์กรเอื้อการเรียนรู้ (Learning Organization) เข้ามาแทนที่

๑๐. ชื่อเรื่อง : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

- วิทยากร**   รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์

แนวคิด :

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ได้เปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ

และวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น ตลอดจนเปิดโอกาสให้ชุมชน พ่อแม่ และ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่ผู้เรียนในท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและของชุมชนที่ตนอยู่อาศัยในด้านต่างๆ จะได้เกิดความรู้สึก รัก ผูกพัน และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน แต่จากสภาพและปัญหาปัจจุบันพบว่า ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องส่วนมากยังไม่มี ความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ไม่ทราบว่า จะพัฒนาอย่างไร เริ่มต้นตรงไหน จึงสอนนักเรียนแต่เพียงในหลักสูตรที่กำหนดเท่านั้น และไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ การประชุมปฏิบัติการเรื่อง **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น** ครั้งนี้ จึง จัดขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สามารถให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้จากการประชุมปฏิบัติการครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในกลุ่มประสบการณ์หรือกลุ่มวิชาที่ตนรับผิดชอบต่อไป

๑๑. ชื่อเรื่อง : ภาษาสวยด้วยการอ่านออกเสียง : อาขยานภาษาไทย

วิทยากร อาจารย์พรทิพย์ คิริสมบูรณ์เวช

แนวคิด :

อาขยานคือ สื่อภาษาที่มีคุณค่าต่อชีวิตและสังคม ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของอาขยานจึงได้กำหนดบทอาขยานสำหรับท่องจำในระบบโรงเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป โดยให้มีทั้งบทหลัก บทรอง และบทอิสระ การนำแนวคิดและทฤษฎีปฏิรูปการเรียนรู้มาสู่การเรียนการสอนอาขยานภาษาไทย จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และเสริมคุณค่าของอาขยานให้เด่นชัดมากขึ้น

๑๒. ชื่อเรื่อง : COMPUTER LITERACY FOR TEACHERS

วิทยากร ๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง

๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา รัตนเพียร

แนวคิด :

ปัจจุบันครูจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการให้ความรู้มากขึ้น การที่ได้รู้ขอบข่ายของ Computer Literacy จะช่วยให้ครูรู้ทิศทางในการพัฒนาตนเอง และการประเมินตนเอง ความรอบรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพและการใช้งานของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะช่วยให้ครูสามารถประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๓. ชื่อเรื่อง : การประเมินเพื่อการเลือกสรร ASSESSMENT CENTERS

- วิทยากร
- ๑) รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี
  - ๒) รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุโข
  - ๓) รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

แนวคิด :

Assessment Centers (AC) หรือ Assessment Center Method (ACM) เป็นกระบวนการประเมินศักยภาพระยะยาวของบุคคลอย่างรอบด้าน เพื่อการคัดเลือกแรกเข้าสู่องค์กร (Recruit) การคัดสรรเลื่อนตำแหน่ง (Promote) เพื่อการวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อยของการทำงาน และเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร อันเป็นสารสนเทศสำหรับการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

๑๔. ชื่อเรื่อง : การสอนด้วยวิธี STORYLINE

- วิทยากร
- ๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช
  - ๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร
  - ๓) อาจารย์อรรถพล อนันตวรสกุล

แนวคิด :

การสอนด้วยวิธี STORYLINE เป็นการสอนแบบบูรณาการ เน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง เป็นผู้แสวงหาความรู้ ทดสอบ และสรุปความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ทั้งนี้ ผู้สอนจะเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายให้ผู้เรียนเรียนอย่างต่อเนื่องผ่านการตั้งคำถามหลัก (Key Question)

รวบรวมโดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์
ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย และ
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการเรียนการสอน